

De eikenprocessierups kruipt weer rond

De eikenprocessierupsen kruipen weer met z'n duizenden in dichte colonnes over de eikenbomen in Gelderland, Brabant en Limburg. Menigeen zal dit gemerkt hebben aan de jeuken brandplekken op de huid en irritaties aan de ogen en aan de luchtwegen die er niet om liegen.

Sinds ze in april uit het ei kwamen, eten ze de bomen behoorlijk kaal en vervellen ze al groeiende regelmatig. Dan, vanaf de derde vervelling, groeien er brandharen op hun achterlijfje. Deze fase, die duurt tot ze na de vierde vervelling verpoppen om in augustus uit te vliegen als een onopvallend nachtvindertje, gaat niet ongemerkt voorbij.

De brandharen zorgen voor een probleem wanneer mensen ermee in contact komen. De haartjes van de eikenprocessierups hebben weerhaakjes. Ze blijven aan de huid haken of in de ogen of eenmaal ingeademd in de slijmvliezen van de neus, keel en de luchtwegen. Ze veroorzaken een branderig gevoel, veel jeuk en roepen reacties op die op allergie lijken. Deze zijn voor iedereen anders en kunnen twee weken aanhouden.

Gemeentes zijn deze weken druk bezig de rupsen te bestrijden. Dit gebeurt met een buitenmodel stofzuiger die de rupsen met hun nesten wegzuigt. Of er wordt gewerkt met branders. Een an-

dere mogelijkheid is om preventief te spuiten met een gericht werkend biologisch middel, voordat de rupsen zo groot zijn dat ze brandharen verspreiden. Hiermee moet eerder in het jaar begonnen worden. Maar honderden soorten insecten zijn voor hun bestaan verbonden aan de eik. Vooral andere vlindersoorten leggen eveneens het loodje. Alvorens te bestrijden wordt er daarom eerst gekeken of er beschermde vlinders in de bomen huizen.

In natuurgebieden en op landgoederen wordt er vaak niet bestreden. Er worden waarschuwborden neergezet om uit de buurt van de eikenbomen te blijven. Het bestaan van de eikenprocessierups zou niet zo problematisch zijn wanneer er voldoende natuurlijke vijanden waren. Sluipwespen,

sluipvliegen, vogels, roofwantsen, kevers; allemaal lusten ze wel een rupsje of parasiteren ze erop. De koekeek eet zelfs niet anders dan harige rupsen. Maar het natuurlijk evenwicht is er kennelijk (nog) niet tussen de rupsen en hun jagers. Vooral in eikenlanen met weinig andersoortige begroeiing, krijgen de rupsen een kans omdat daar minder roofdieren te vinden zijn. Het behoud van een rijk dierenleven, veel insecten en vogels, draagt bij aan het binnen de perken houden van de processierups. Hiervoor is weer een rijke, gevarieerde vegetatie van belang. Niet alleen in natuurgebieden, ook daarbuiten.

Waarnemingen van eikenprocessierupsen doorgeven aan de eigen gemeente. Meer informatie: www.natuurkalender.nl



De eikenprocessierups op een jonge eik. foto Margreet Jellema